

PARTICIPANT HANDBOOK

Apparel

Language:
Marathi

INDUSTRIAL SEWING MACHINE OPERATOR

N · S · D · C
National
Skill Development
Corporation

Orion Edutech®
ISO 9001:2015 CERTIFIED
Funded Partner of NSDC

औद्योगिक शिवणाच्या मशीनचा चालक

Orion House, 28, Chinar Park, Rajarhat Road
Kolkata – 700157, Ph.: +91 33 40051635

www.orionedutech.com

स्वागत सूचना

प्रिय प्रशिक्षणार्थी,

"औद्योगिक शिवणाच्या मशीनचा चालक" ह्या प्रशिक्षण कार्यक्रमात तुमचे स्वागत आहे. प्रशिक्षण पूर्ण केल्यावर प्रशिक्षणार्थीना खालील करता येईल:

- ✓ गंतव्य स्थानी जाऊन संदेश आणि सामान पोहचवण्यासाठी चालणे, सायकल चालवणे, वाहन चालवणे, किंवा सार्वजनिक वाहतूक वापरणे.
- ✓ यादीतील सामान वाहनात भरणे, सामान योग्य पद्धतीने भरले आहे ह्याची खात्री करणे, आणि धोकादायक सामानाची काळजी घेणे.
- ✓ डिलीवरी रूटवर सामान अनलोड करणे आणि गोळा केलेल्या सामानाचे वर्गीकरण करणे.
- ✓ डिलीवर करायचे संदेश आणि सामान प्राप्त करणे, ज्या व्यक्तित्ना डिलीवर करायचे आहे त्यांची माहिती प्राप्त करणे, जसे नाव, पत्ता इ., आणि तोंडी, टेलीफोन, टू-वे रेडियो वरून डिलीवरीचे निर्देश घेणे.
- ✓ सामान डिलीवर करण्यासाठी सगळ्यात कार्यक्षम रस्ता वापरणे.
- ✓ एकाच संस्थेतील दोन विभागात, दोन संस्थांमध्ये किंवा खाजगी घरात संदेश आणि सामान पोहचवणे, जसे वर्तमान पत्र, कागदपत्र, सामान.
- ✓ डिलीवरी रूट (रस्ता) प्रमाणे सामानाचे वर्गीकरण करणे.
- ✓ सहाय्य आणि पैसे घेणे किंवा प्राप्तकर्त्याला पैसे द्यायची सोय करून देणे.
- ✓ डिलीवर केलेले सामान, मिळालेले सामान आणि संदेश प्राप्त झाल्यावर मिळालेले उत्तर ह्यांची माहिती नोंदवणे.

प्रत्येक मॉड्यूल वाचा, त्यातील महत्वाच्या माहितीची नोंद करा, आणि शेवटी दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्यायचा प्रयत्न करा.

प्रशिक्षणार्थींसाठी निर्देश

1. वर्गात आल्यावर प्रशिक्षकाचे आणि इतर प्रशिक्षणार्थींचे अभिवादन करा.
2. प्रत्येक वेळी वेळेवर या.
3. नियमितपणे उपस्थित रहा. ज्या उमेदवारांची उपस्थिती अपेक्षित प्रमाणात नसेल त्यांना प्रमाणपत्र देण्यात येणार नाही.
4. तुम्हाला काही कारणांमुळे एखाद्या तासाला उपस्थित राहता येणार नसेल, तर तुमच्या प्रशिक्षकाला सांगा.
5. प्रशिक्षक काय सांगतात किंवा दाखवतात त्याकडे लक्ष द्या.
6. तुम्हाला काही समजले नाही तर शंकांचे स्पष्टीकरण करून घ्या.
7. ह्या पुस्तकातील प्रत्येक मॉड्यूलच्या शेवटी दिलेले प्रश्न सोडवा. असे केल्याने तुम्हाला संकल्पना अधिक चांगल्या समजतील.
8. नवीन शिकलेल्या कौशल्याचा सराव परत परत करा. सरावासाठी प्रशिक्षक किंवा इतर विद्यार्थ्यांची मदत घ्या.
9. वीज आणि त्याच्यावर चालणाऱ्या उपकरणांशी काम करताना प्रशिक्षकाने सांगितलेली सगळी काळजी घ्या.
10. नेहेमी नीटनेटके कपडे घालून सभ्य दिसत आहात ह्याची खात्री करा.
11. प्रशिक्षणातील सर्व ॲक्टिविटी, चर्चा आणि खेळात सहभागी व्हा.
12. वर्गात येण्यापूर्वी नेहेमीच आंघोळ करा, स्वच्छ कपडे घाला आणि केसातून कंगवा फिरवा.

तुमच्या रोजच्या संभाषणात सगळ्यात महत्वाचे तीन शब्द जे तुम्ही लक्षात ठेवून वापरले पाहिजे ते आहेत कृपया, धन्यवाद आणि क्षमा करा.

अनुक्रमणिका (औद्योगिक शिवणाच्या मशीनचा चालक)

प्रकरण - 1

औद्योगिक शिलाई मशीन आणि कार्य सहाय्यक साधनांचा परिचय

- 1.1 शिलाई मशीन
- 1.2 घरगुती शिलाई मशीन आणि त्याचे भाग
- 1.3 औद्योगिक शिलाई मशीन
- 1.4 साधने आणि सामुग्री
- 1.5 शिलाई मशीनची देखभाल

प्रकरण - 2

शिवण आणि टाक्यांचे ज्ञान

- 2.1 शिवण: व्याख्या
- 2.2 शिवणांचे प्रकार
- 2.3 वरच्या शिलाईची शिवण
- 2.4 पूर्णपणा (फुलनेस) सह शिवण
- 2.5 टाका (स्टिच): व्याख्या

प्रकरण - 3

प्रारंभिक ड्राफ्टिंग (कच्चे स्वरूप), पॅटर्न (नमुना) बनवणे आणि निर्मिती

- 3.1 ड्राफ्टिंग (कच्चे स्वरूप), पॅटर्न (नमुना) बनवण्यासाठी आवश्यक साधने
- 3.2 आरंभिक निर्मिती
- 3.3 पोत (ग्रेन) आणि त्याचे प्रकार
- 3.4 नमुना (पॅटर्न) निर्मिती - कच्चे स्वरूप तयार करणे (ड्राफ्टिंग)
- 3.5 बाहीचा ब्लॉक
- 3.6. विजारीचा (ट्राउझर) चा ब्लॉक

प्रकरण - 4

शिलाई मशीन ऑपरेटरच्या कौशल्यांत सुधारणा

- 4.1 शिलाई मशीन कामगाराच्या कामाचे वर्णन
- 4.2 आदेश - शिलाई मशीन ऑपरेटरच्या कामासाठी कौशल्ये, ज्ञान आणि क्षमता
- 4.3 मशीन ऑपरेटरकरीता कौशल्य सुधारणा कशा प्रकारे केली जाते?
- 4.4 शिलाई मशीन कारागीरांसाठी सॉफ्ट स्किल

प्रकरण - 5

कार्याभ्यास (एर्गोनॉमिक्स)

- 5.1 कार्याभ्यासा (एर्गोनॉमिक्स) काय आहे?
- 5.2 शिलाईच्या खोलीत कार्याभ्यासा (एर्गोनॉमिक्स) ची गरज:
- 5.3 शिलाई मशीनच्या कारागिरांना होणाऱ्या जखमा आणि रोग
- 5.4 कार्याभ्यासा (एर्गोनॉमिक्स) ची तत्त्वे:
- 5.5 कामावर असलेल्या कामगारांच्या परिस्थितीनुसार, कामांचे वर्गीकरण:
- 5.6 दुखापती आणि आजार यांचा संबंध येणारी कामे:
- 5.7 बसण्याची मार्गदर्शक तत्त्वे:
- 5.8 सारणी: समस्या आणि उपाय:
- 5.9 प्रकाश योजना:
- 5.10 जागेची आवश्यकता:
- 5.11 सामुग्रीला हाताळणे:

प्रकरण - 1 औद्योगिक शिलाई मशीन आणि कार्य सहाय्यक साधनांचा परिचय

शिकण्याचे परिणाम:

- शिलाई मशीन आणि त्याच्या भागांना समजून घेणे.
- औद्योगिक शिलाई मशीनचा परिचय.
- औद्योगिक शिलाई मशीन आणि घरगुती शिलाई मशीन यांच्यामधील फरक समजून घेणे.
- औद्योगिक शिलाई मशीनचे प्रकार समजून घेणे.
- कार्य सहाय्यक साधने आणि त्यांचे महत्त्व समजून घेणे.
- शिलाई मशीनची देखभाल कशी करावी आणि त्यांची काळजी कशी घ्यावी हे समजून घेणे.

सत्राच्या अगोदरची कृती

- प्रशिक्षक हे प्रशिक्षणार्थींना विचारतील की त्यांना शिलाई मशीन आणि त्याच्या कार्याविषयी काही अनुभव आहे किंवा नाही. ज्यांना रुची आहे असे प्रशिक्षणार्थी आपले अनुभव सांगण्यासाठी त्यांचे हात वर करतील.
- प्रशिक्षक हे वर्गामध्ये प्रशिक्षणार्थींना शिलाई मशीनच्या कार्याविषयी काही व्हिडिओ दाखवतील.

1.1 शिलाई मशीन

शिलाई मशीन हे कपड्यांना शिलाई करण्यासाठी किंवा टाके घालण्यासाठी, यांत्रिक पद्धतीने सुई जोडलेले एक मशीन असते. त्यास एकतर पायाने किंवा वीजेद्वारे चालवले जाऊ शकते. जरी आजकाल बाजारात अनेक प्रकारचे शिलाई मशीन उपलब्ध असले, तरी त्यांची प्रामुख्याने दोन विस्तृत विभागांमध्ये विभागणी केली जाऊ शकते.

Industrial Sewing Machine Operator

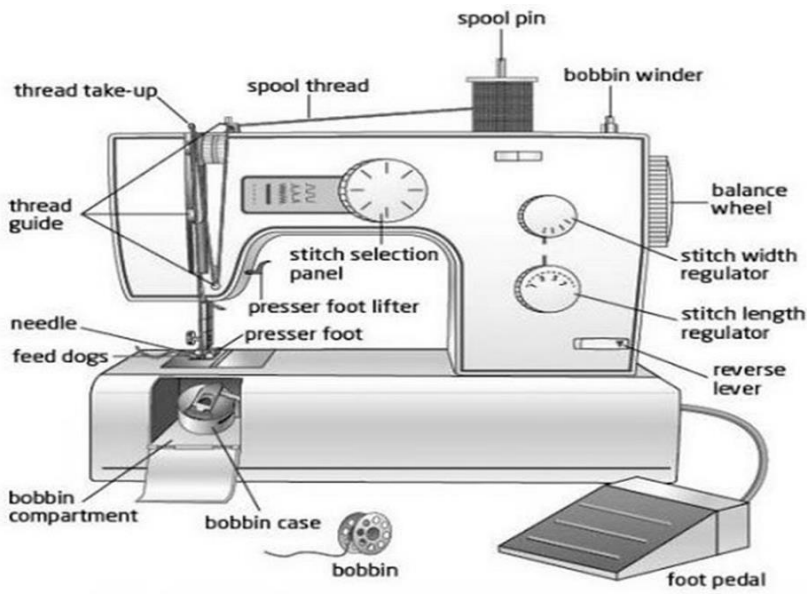
घरगुती शिलाई मशीन.

औद्योगिक शिलाई मशीन

ज्यांना आपण आपल्या आई आणि आजीद्वारे उपयोग करताना बघितले आहे, त्या साध्या हाताने किंवा पायाने चालवल्या जाणाऱ्या शिलाई मशीनला, घरगुती वापरासाठी बनविले गेले होते. आजकाल मर्यादित कालावधीमध्ये मोठ्या प्रमाणात उत्पादनासाठी, पूर्णपणे स्वयंचलित आणि संगणकीकृत शिलाईमशीनचा वापर केला जातो.

1.2 घरगुती शिलाई मशीन आणि त्याचे भाग

या विभागात, आपण शिलाई मशीनचे विविध भाग आणि त्यांच्या कार्याविषयी माहिती प्राप्त करू.

1.2.1 सुईची प्लेट (नीडल प्लेट)

सुईची प्लेट (नीडल प्लेट), ज्याला थोट प्लेट असेही म्हटले जाते, दोऱ्याच्या फिरकी (बॉबिन) ला पकडून ठेवणारी जागा झाकते. सुईच्या प्लेटचे (नीडलच्या प्लेटचे) इतर बरेच कार्य आहेत. सुईच्या प्लेटचे (नीडलच्या प्लेटचे) खालील भाग असतात:

- सुई आत जाण्याचे भोक
- शिलाई मार्गदर्शक म्हणून कार्य करणाऱ्या लाईन
- फीड डॉग बसण्यासाठी भोके.

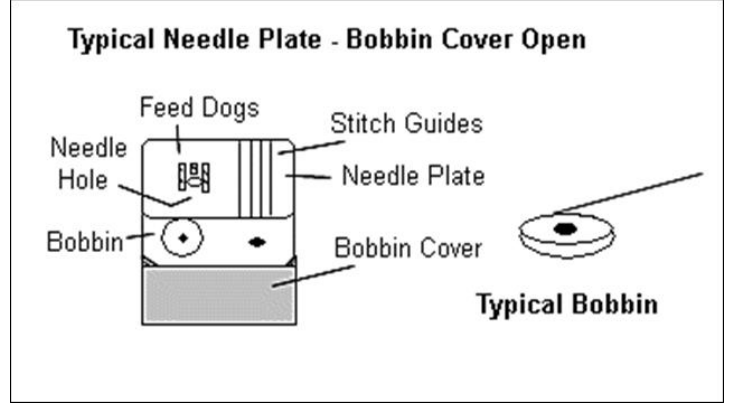

Industrial Sewing Machine Operator

1.2.2 दोन्याची फिरकी (बॉबिन)

- दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन) ला सुईच्या प्लेट (नीडल प्लेट) वर बसवलेले असते.
- दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन) चा धागा कापडास खालच्या बाजूने टाके घालतो आणि टाक्यांना जावेगर बांधतो.
- आपण शिवलेल्या तुकड्यास जेव्हा उलटे करून बघतो, तेव्हा आपणास हा धागा दिसून येतो.
- जेव्हा आपण एक रेषा शिवतो, तेव्हा मशीनच्या धाग्याच्या रिळा (स्पूल) पासून टाके वरती येतात, तर खालील टाके दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन) पासून येतात.
- सुईच्या प्लेटच्या (नीडल प्लेट) खाली असलेली दोन्याची फिरकी (बॉबिन) ही दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन)च्या धाग्यास पकडून ठेवते आणि त्यास मशीनमध्ये, एकतर दोन्याच्या फिरकीच्या (बॉबिन) केंसिंगच्या भागाच्या वरतून किंवा समोरून सेट केले जाते.
- दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन) च्या केंसिंगच्या भागाच्या समोरून उघडणाऱ्या सरकत्या दरवाज्याद्वारे दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन) कडे जाता येते. चित्रात दाखविल्याप्रमाणे दोन्याच्या फिरकी (बॉबिन) च्या कडी (लॅच) द्वारे दोन्याच्या फिरकीला (बॉबिन) सुरक्षित ठेवले जाते.

1.2.3 सुईचे भोक

- सुईचे भोक हे एक असे एकेरी भोक असते ज्याच्या सरळ शिलाईसाठी वापर केला जातो किंवा ते एक असे आयताकृती भोक असते, ज्यामुळे सुईद्वारे रूंद टाके (उदाहरणार्थ नागमोडी टाके) घालता येऊ शकतात.
- उजवीकडील सुईच्या प्लेटवर ध्यान द्या. तिला क्विल्टिंग किंवा सरळ शिलाईसारख्या नियमित, सरळ टाक्यांच्या शिलाईसाठी एक लहान गोल भोक आहे.
- बाहेरील कडांवरील दोन लांब भोकांमुळे, फीड डॉग पुढे येऊ शकते (फीड डॉगविषयीचे स्पष्टीकरण खाली दिले गेले आहे).

1.2.4 फीड डॉग

- मशीनमधून सारख्या पद्धतीने कापडास सरकवणाऱ्या, प्रेसर फुटमुळे निर्माण होणाऱ्या पुढच्या, खालच्या, मागच्या आणि वरच्या गतींचा वापर करणाऱ्या दातेरी यंत्रणेस फीड डॉग असे म्हणतात.
- फीड डॉग हे कापड पुरविते (कापड हलवत ठेवते), तर मशीन हे कापड शिवते.

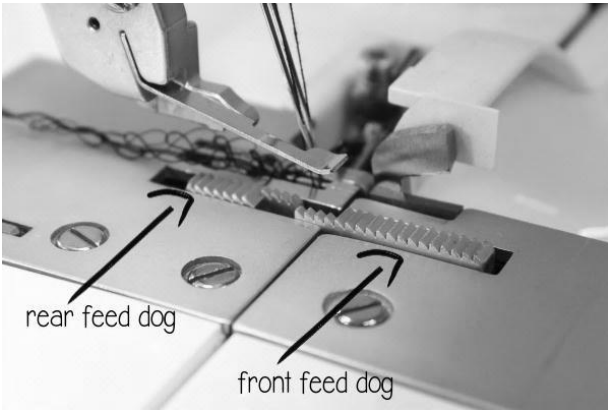

लक्षात ठेवण्यासारख्या गोष्टी

- फीड डॉग कापड पुरवत असते, त्यामुळे कापडास कधीही ढकलू किंवा ओढू नका.
- शिलाई करत असताना ज्याप्रमाणे कापड पुरवले जाते, त्याप्रमाणे त्याला दिशा द्या.
- पाठीमागून निघणाऱ्या कापडावर एक हात ठेवा आणि समोरून पुरवल्या जात असलेल्या कापडावर दुसरा हात ठेवा.
- कापड सरळ पुढे जाण्यासाठी, कापडास दिशा देण्यासाठी आपल्या हातांचा हळुवारपणे वापर करा.

A. भिन्न प्रकारचा पुरवठा (डिफरेंशियल फीड) आणि वॉकिंग फीट

फीड डॉग फक्त खालून पुरवठा करतात. कापडाच्या दोन थरांमधून शिलाई करताना, एका थराला दुसऱ्या थरापेक्षा भिन्न वेगाने पुरवले जाण्याची शक्यता असते.

जरी शिलाईच्या सुरुवातीला दोन थरांची पूर्णपणे व्यवस्थित जुळणी केलेली असेल, तरी शिलाईच्या शेवटी, हे थर "ऑफ," म्हणजे दुसऱ्या पेक्षा पहिला आखूड असू शकतात.

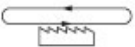
सॅपिलिंगच्या शिंप्यास यावर काम करणे फार अवघड जाऊ शकते.

या समस्येचे निराकरण करण्यासाठी, दोन भिन्न उपाय आहेत.

1. **भिन्न प्रकारचा पुरवठा (डिफरेंशियल फीड):** भिन्न प्रकारचा पुरवठा (डिफरेंशियल फीड) हे पुढील आणि मागील अशा दोन्ही फीड डॉगच्या हालचालीवर नियंत्रण ठेवते.

• कापडाच्या दोन्ही थरांना एकाच वेगाने पुरवले जाते.
• जर आपण ताणल्या जाणाऱ्या किंवा सुरकुत्या पडणारे कापड शिवत असाल, तर आपण भिन्न प्रकारचा पुरवठा (डिफरेंशियल फीड) च्या वापर करू शकता.
• समोरच्या फीड डॉगमुळे, कापड बाहेर पडण्याच्या तुलनेत कापडास आत घेणे अधिक जलद होते. यामुळे आपले शिवणकाम ताणले जाण्यास किंवा ते वाकडे तिकडे होण्यास रोखले जाऊ शकते.
• आपण भिन्न प्रकारचा पुरवठा डायल (डिफरेंशियल फीड डायल) ला वरच्या दिशेने फिरवू शकता, जेणेकरून ताणल्या जाणाऱ्या कापडाची शिलाई करताना, आपण स्वेच्छेने आपले कापड गोळा करून त्यावरील तरंगांना हटवू शकता.

Differential feed adjustment

Feed ratio	Main feed (rear)	Differential feed (front)	Effect	Application
0.7 - 1.0			Material is pulled tight.	Prevents thin materials from puckering
1.0			Without differential feed.	Normal sewing
1.0 - 2.0			Material is gathered or pushed together.	Prevents stretch materials from stretching or puckering

- जर आपल्या मशीनमध्ये भिन्न प्रकारचा पुरवठा (डिफरेंशियल फीड) ची सोय नसेल, तर आपण वॉकिंग फुटचा वापर करून देखील तसे करू शकता.

हे एक असामान्य दिसणारे एक्स्टेंशन आहे, जे शिलाई केल्या जात असलेल्या कापडावर फीड डॉगचा एक अतिरिक्त सेट प्रदान करण्यासाठी निर्माण केलेले असते.

वॉकिंग फुट हे इतर शिलाई मशीनच्या पायांसारखे दिसत नाही. हे मोठे आणि अवजड असते आणि त्यास सुईच्या पट्टीला (नीडल बार) जोडणारा एक हात (आर्म) असतो.

ही अतिरिक्त पट्टी आता शिलाई मशीनला मशीनच्या वरच्या भागावरील कापडास त्याच वेगाने खेचण्यास निर्देशित करते, ज्या वेगाने ती तळाच्या कापडास खेचत असते.

- वॉकिंग फुटमुळे असामान्य प्रकारच्या कापडांची शिलाई शक्य होते.
- यामुळे प्लेडची जुळणी करणे आणि विशिष्ट डिजाईन तयार करणे सोपे होते.
- यामुळे आपल्या मशीनमधून शिलाईमध्ये वाढ न होता किंवा ती गोळा न होता शिलाई चालू राहते.
- हे निसरड्या कापडाला सर्व ठिकाणी पसरण्यापासून रोखले जाते आणि रजईसारख्या मोठ्या वस्तूंना सहजपणे एकत्र शिवता येते.

1.2.4 प्रेसर फूट

फीड डॉगमुळे शिवल्या जात असलेल्या कापडांना मार्ग दाखविला जात असताना, प्रेसर फूट कापडास जागेवर पकडून ठेवते. वापरलेल्या प्रकारानुसार ते विविध विशेष कार्ये सुद्धा करतात.

वेगवेगळ्या हेतूसाठी वेगवेगळ्या प्रकारच्या प्रेसर फूटला, खाली चित्रांसह स्पष्ट करण्यात आलेले आहे.

उदाहरण :

रोल्ड हेम फुटमुळे कापडास शिलाईसाठी खाली गोळा केले जाते आणि पाठीमागे एक भोक असलेल्या ऍप्लिक फुटमुळे, मोठ्या मुलायम कापडातून (सॅटिन) टाक्यास पार जाऊ दिले जाते. सामान्यपणे वापरले जाणाऱ्या इतर विशेष फुटमध्ये, झिपर फुट आणि बटहोल फुट यांचा समावेश आहे. कोणत्या प्रकारचे फुट उपलब्ध आहेत आणि त्यांचा कधी वापर करायचा हे जाणून घेतल्याने आपल्या कामाच्या गुणवत्तेमध्ये मोठा फरक पडू शकतो. शिलाईच्या दरम्यान त्रासदायक कारणांचे प्रमाण देखील या विशेष फुटमुळे कमी केले जाते.

स्वतः ची चाचणी करा

A. योग्य प्रेसर फुटची नांवे जुळण्यासाठी रेषा काढा:

Zipper

Applique

Straight

Blindhem

B. रिकाम्या जागा भरा

1. नीडल प्लेटच्या आत _____ बसवलेले असते.
2. मशीन वर कापड शिवताना _____ मुळे कापड पुढे हलते.
3. कापडावरचे चेक्स मॅच करण्यासाठी किंवा विशिष्ट डिझाइन सोपे करण्यासाठी _____ मदत करते.
4. ज्या कापडाला शिवले जात आहे त्याला विशिष्ट दिशेने फीड डॉग हलवतात आणि _____ कापडाला जागेवर धरून ठेवते.
5. फीड डॉग बसतील एवढी जागा _____ मध्ये असते.
6. ज्या कापडाला शिवले जात आहे त्याला विशिष्ट दिशेने फीड डॉग हलवतात आणि _____ कापडाला जागेवर धरून ठेवते.

1.3 औद्योगिक शिलाई मशीन

- औद्योगिक शिलाईमशीन हे, मानक (स्टँडर्ड) घरगुती शिलाई मशीनची एक प्रगत आणि कठीण काम करणारी (हेव्ही ड्यूटी) आवृत्ती आहे.
- औद्योगिक शिलाई मशीनचा वापर, वस्त्र आणि कापड उद्योगात मोठ्या प्रमाणात उत्पादन करण्यासाठी केला जातो. एक नमुनेदार पॉकेट औद्योगिक मशीन, आठ तासांच्या उत्पादन चक्रामध्ये 2,000 पॉकेट शिवू शकते.
- एक औद्योगिक शिलाई मशीनची निर्मिती ही एकाच वेळी, कातडी, कॅनव्हास आणि भक्कम पण लवचिक प्लास्टिक (व्हीनाईल) अशा प्रकारच्या कठीण सामुग्रीच्या अनेक स्तरांना शिवण्यासाठी केलेली असते.
- एक मानक (स्टँडर्ड) व्यावसायिक शिलाई मशीनच्या आतील भाग आणि मोटर, हे भारी लोडसाठी नाजूक असतात.
- एक औद्योगिक मशीन, मोठ्या प्रमाणातील उत्पादनासाठी घट्ट पकड (क्लच) आणि मोठ्या सर्वो मोटरसह सुसज्ज असतात.

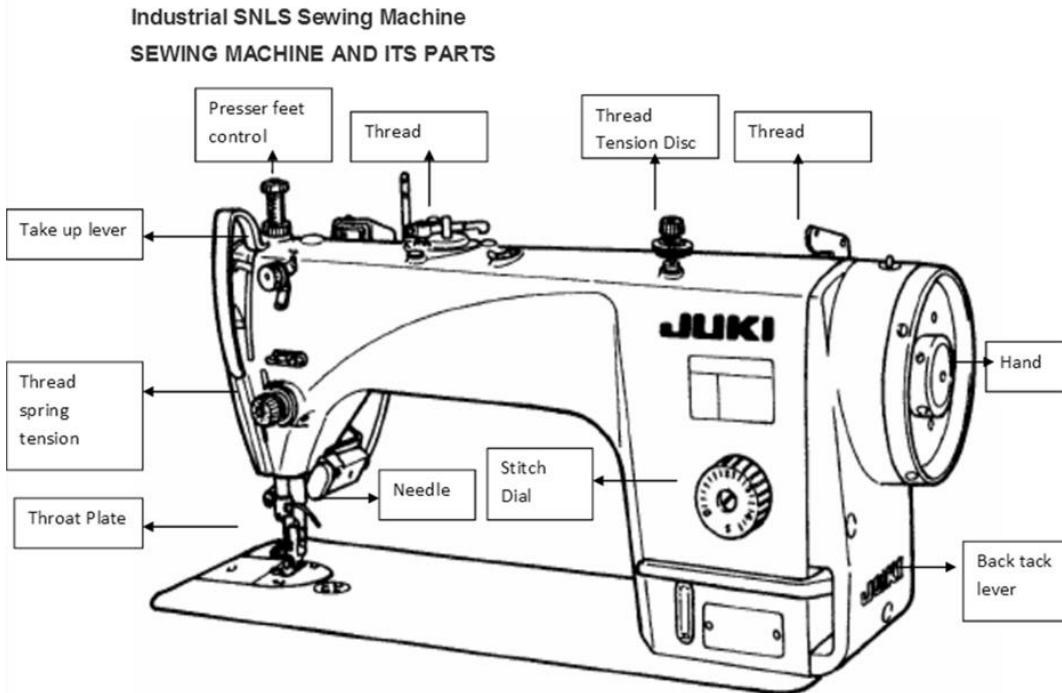
एक औद्योगिक शिलाई मशीनची निर्मिती ही विशेषतः दीर्घकालीन झीज आणि मोडतोड टाळण्यासाठी केलेली असते आणि त्यामुळे ते अधिक शक्ती, भाग आणि मोटरसह युक्त असतात. पारंपारिक शिलाई मशीनमध्ये, उलटपक्षी, ठिसूळ नायलॉन किंवा प्लॅस्टिकच्या गियरचा समावेश असू शकतो.

1.3.1 तांत्रिक तपशीलासह वेगवेगळ्या प्रकारचे शिलाई मशीन

A. एकेरी सुई लॉक टाका मशीन [(सिंगल नीडल लॉक स्टिच मशीन - एसएनएलएस)]

एकेरी सुई लॉक टाका मशीन [(सिंगल नीडल लॉक स्टिच मशीन - एसएनएलएस)] हे उद्योगातील सर्वात लोकप्रिय व अष्टपैलू शिलाई मशीन आहे. लॉक टाका शिलाई मशीन [(लॉक स्टिच सोईंग मशीन - एलएसएस)] मुळे कापडावर आणि खाली तंतोतंत आणि सुरक्षित सरळ टाके घालता येतात.

A.1. एकेरी सुई लॉक टाका मशीन [(सिंगल नीडल लॉक स्टिच मशीन - एसएनएलएस)] चे भाग

Industrial Sewing Machine Operator

B. ओव्हर- लॉक मशीन

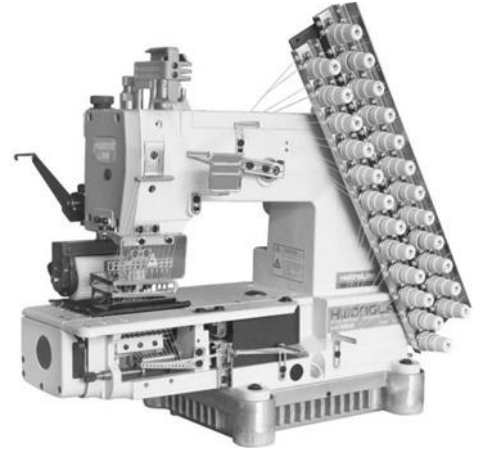
ओव्हर- लॉक/ओव्हर-एज मशीन हे एक उच्च गतीचे शिलाई मशीन असते. हे मशीन उच्च गतीने ओव्हर-एजच्या शिलाईसाठी लोकप्रिय आहे. ओव्हर- लॉक मशीन, खालील विशेषतेमध्ये उपलब्ध आहेत:

- 2टी ओव्हर- लॉक मशीन.
- 3टी ओव्हर- लॉक मशीन.
- 4टी ओव्हर- लॉक मशीन.
- 5टी ओव्हर- लॉक मशीन
- 6टी ओव्हर- लॉक मशीन.

C. फ्लॅट-लॉक मशीन

- फ्लॅट लॉक मशीन हे विशेष, उच्च गतीचे मशीन आहेत.
- या मशीनमध्ये, सामुग्रीच्या मधून पार जाणाऱ्या सुईच्या धाग्यांपासून, खालच्या बाजूवर आतून फास (लूप) टाकून आणि वरच्या बाजूवर आतून लॉक (इंटर लॉक) करून, टाक्याची निर्मिती केली जाते.
- या मशीनचा वापर प्रामुख्याने विणकाम करण्यासाठी केला जातो.

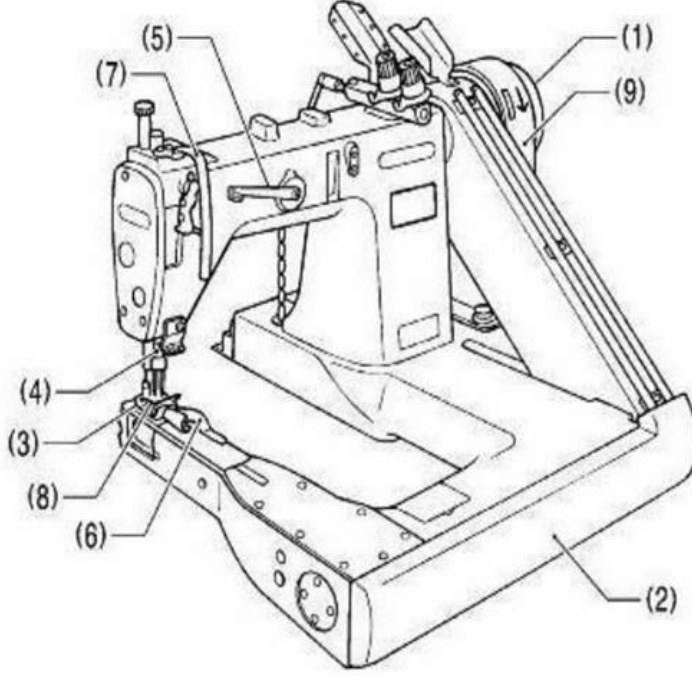

D. आर्म मशीनचा पुरवठा (फीड)

कापडाच्या विविध भागांना जोडत असताना, बाह्या जोडताना आणि जटील वर्तुळाकार टाके टाकताना, या मशीनचा मोठ्या प्रमाणात वापर केला जातो.

D.1. आर्म मशीनच्या पुरवठ्या (फीड) चे भाग

PARTS NAME –

1. Machine pulley
- 2 Front cover
- 3 Presser foot
4. Needle bar
5. Upper thread guide
6. Lapper

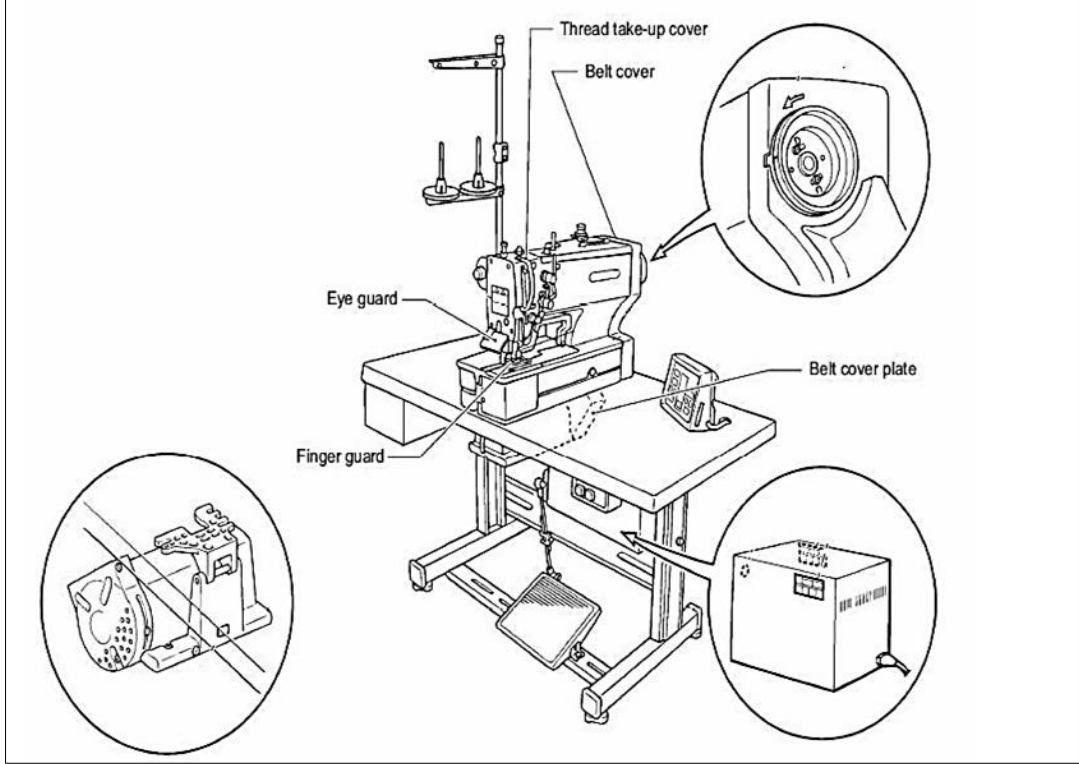
E. बटण होल मशीन

या मशीनचा वापर वस्त्रांमध्ये बटणे शिवण्यासाठी केला जातो.

E.1. बटण होल मशीनचे भाग

F. बार्टक मशीन

हे मशीन सुरक्षित बार्टक टाके टाकण्यासाठी वापरले जाते.

F.1. बार्टेक मशीनचे भाग

